

ἡ ἱστορία, ὅταν, τίς οἶδεν ἐκ τίνος τάφου ἢ ἐρειπίου, ἐκταροῇ γνήσιόν τι ἔργον αὐτοῦ.

Ὁ ἀνὴρ ὅστις οὐ μόνον ἀνεκάλυψε τὰς Βρεττανικὰς νήσους ἀλλὰ καὶ πρῶτος ἠύρυνε τὸν τότε γνωστὸν κόσμον, ἐκτείνας αὐτὸν μέχρι τῶν πόλων διὰ τῶν πληροφοριῶν ὡς συνέλεξε καὶ μετέδωκε περὶ τῶν ἀρκτικῶν χωρῶν, ὁ ἀνὴρ ὅστις, ὡς δικαιοσύνα χαρακτηρίζει αὐτὸν ὁ καθηγητὴς Rhys¹, ὑπῆρξεν εἰς τῶν μαλλον ἀτρομήτων ἐξευρενητῶν τοῦ ἀρχαίου καὶ νέου κόσμου, εἶνε ἄδικον νὰ παρουσιάζεται πρὸ τοῦ κριτηρίου τῆς ἱστορίας εἰσαγόμενος ὑπὸ κεκηρυγμένων ἐχθρῶν καὶ δυσμηφιστῶν αὐτοῦ, οἷοι ὁ Πολύβιος καὶ ὁ Στράβων.

Περίεργος ἡ τύχη τοῦ Πυθέα. Τίς οἶδεν ὅποια περὶ ὑστεροφημίας καὶ δόξης ἐπλάττε σχέδια ποντοπορῶν! Τίς οἶδε συγγράφων τὰ ἔργα, ὧν τὸ ὑλικὸν ψηφίδα πρὸς ψηφίδα συνήγαγεν ἐκ χωρῶν ἀκατοικήτων καὶ ἀγρίων, ὅποιον ἐκ μέρους τῶν ἀναγνωστῶν τοῦ μέλλοντος ὠνειροπόλει θαυμασμόν! Καὶ ἐν τούτοις ἦτο πεπρωμένον ἡ δόξα αὐτοῦ ν' ἀμφισβητηθῇ ὑπὸ τῶν ἐπικριτῶν, ἡ δὲ ὑστεροφημία του ν' ἀντιλαλήται διὰ στομάτων ἐχθρικῶν. Καὶ ἔτι πλέον· εἰς αὐτὰ νὰ ὀφείλῃ τὴν ἐν τῷ μέλλοντι τῶν αἰώνων ὑπαρξίν του ὡς συγγραφεὺς, ἐρευνητὴς καὶ θαλασσοπόρος.

Ἀλλὰ καὶ τοῦτο καταδεικνύει τοῦ Πυθέα τὴν ὑπεροχὴν. Μεθ' ὅλα τὰ νέφη, ἅτινα ἐπεσώρευσαν ἐπ' αὐτοῦ, ἀνέλαμψε καὶ ἀκτινοβολεῖ ἐκείθεν ὡς ἀστὴρ πρώτης δυνάμεως.

Ἀλέξ. Καραλής

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΠΟΥΣΚΙΝ

ΒΟΡΙΣ ΓΟΔΟΥΝΩΦ

ΣΕΙΡΑ ΦΩΤΑΓΩΓΗΜΕΝΩΝ ΔΩΜΑΤΙΩΝ. ΜΟΥΣΙΚΗ.

ΒΙΣΝΙΕΒΕΤΣΚΗ, ΜΝΙΣΕΚ.

Μνισέκ

Μόνον μὲ τὴν Μαρίναν μου συνομιλεῖ,
καὶ ἡ Μαρίνα μόνη τὸν ἀπασχολεῖ...

Μυρίζει γάμον ἡ ὑπόθεσις φρικτά.

¹ Celtic Brittain, 1884.

² Συνέχεια· ἴδε προηγ. φυλλάδ.

Εἰπέ με, Βισνιεδέτζη, ἐφαντάζεσο
ὅτι θὰ γεῖν' ἡ κόρη μου τσαρίνα ; Αἶ ;

Βισνιεδέτζη

Πράγματι, θαύματα ... Καὶ ἐφαντάζεσο,
Μνισέκ ἐσύ, ὅτι ὁ ὑπηρέτης μου
θ' ἀνέβαινε τὸν θρόνον τῶν Μοσχοβιτῶν ;

Μνισέκ

Ἀλλὰ καὶ ἡ Μαρίνα μου σοῦ εἶνε, αἶ ;
Ἐγὼ τὴν εἶπα μόλις· πρόσεξε καλὰ !
νὰ μὴ σὲ φύγῃ ὁ Δημήτριος ! ... κ' ἰδοὺ
ἦδ' εἰς τὰ δίκτυά της τὸν ἐνέπλεξε.

(Ἡ μουσικὴ παιανίζει πολωνικόν. Ὁ Ψευδοδημήτριος
καὶ ἡ Μαρίνα προβαίνουνσι).

Μαρίνα τῷ Δημητρίῳ ταπεινοφώνως.

Ναί, αὔριον τὸ βράδυ, εἰς τὰς ἐνδεκα,
ἐκεῖ εἰς τὰς φιλύρας, παρὰ τὴν πηγὴν.

(Χωρίζονται. Ἅτερον ζεῦγος).

Ὁ Ἀνὴρ

Τί ἄρεστόν τὴν νῦρεν ὁ Δημήτριος ;

Ἡ Κυρία

Πῶς ; — Εἶν' ὡραία.

Ὁ Ἀνὴρ

Ἐκ μαρμάρου νύμφη, ναί.

Ὀμματα, χεῖλη, ἄνευ μειδιάματος,
ἄνευ ζωῆς...

(Νέον ζεῦγος).

Ἡ Κυρία

Δὲν εἶν' ὡραῖος βέβαια,

ἀλλ' ὅμως εἶν' εὐάρεστος ἡ θεὰ του,
καὶ φαίνεται ἐκ βασιλικῆς καταγωγῆς.

(Νέον ζεῦγος).

Ἡ Κυρία

Καὶ πότε ἐκστρατεύουν ;

Ὁ Ἀνὴρ

Εἰς τὴν προσταγὴν

τοῦ βασιλόπαιδος. Εἵμεθα ἔτοιμοι

ἡμεῖς, πλὴν τῆς δεσποίνης φαίνεται Μνισέκ,

μὲ τὸν Δημήτριον, αἰχμάλωτ' εἵμεθα.

Ἡ Κυρία

Εὐάρεστος δεσμός.

Ὁ Ἀνὴρ

Βεβαίως, ἂν ὑμεῖς....

(Χωρίζονται. Οἱ θάλαμοι κενοῦνται).

Μνισέκ

Διὰ τοὺς γέροντας ἡμᾶς δὲν εἶνε πλέον οἱ χοροί,
ἀπὸ τὴν μουσικὴν δὲν ἐλκυόμεθα,
Χεῖρας ἄβρας δὲν θλίβομεν, οὔτ' ἀσπαζόμεθα....
Τὰς τρέλλας, ἄχ! δὲν λησμονῶ τὰς πρώτας. Τί καιροί!
Τὰ παλαιὰ ἀπέρασαν, εἰν' ὅλα ἀλλαγμένα!
Δὲν εἶνε τώρα τολμηρὰ ὡς πρῶτον ἡ νεότης,
Οὔτ' εὐθυμος ἡ ὠραιότης.

Ὅλα τὰ βλέπω, φίλε μου, ὡς ἀποχαυνωμένα·
ἡξεύρεις, σύντροφε, ἅς τοὺς ἀφῆσωμεν,
καὶ ἅς ὑπάγωμεν ν' ἀποσφραγίσωμεν
παλαιοτάτου οὐγγρικοῦ φιάλην,
τὸ δ' εὐῶδες αὐτῆς καὶ λιπῶδες συνάμα,
κατ' ὀλίγον γεύομενοι νᾶμα,
ἥσυχα ἥσυχα ἅς συζητήσωμεν
ἐκείνην τὴν ὑπόθεσιν, τὴν ἄλλην.
Σύντροφε, ἄγωμεν.

Βισιεβέτζκης

Ἐξαίρετα, ὦ φίλε· ἅς ὑπάγωμεν.

ΝΥΞ. ΚΗΠΟΣ. ΠΗΓΗ.

Ψευδοδημήτριος (εἰσέρχεται).

Ἰδοὺ καὶ ἡ πηγὴ, ὅπου θὰ τὴν ἰδῶ.
Δειλὸς δὲν ἐγεννήθην, ὡς μοὶ φαίνεται.
Τὸν θάνατον ἀντίκρυσα, καὶ πρὸ αὐτοῦ
δὲν ἐταράχθη ἡ ψυχὴ μου. Κάθειρξις
μ' ἠπεῖλει αἰωνία, μὲ ἐδίωκον
ἀλλ' ἔμειν' ἀπαθής, ὅλως ἀτάραχος,
καὶ διὰ τόλμης τὴν εἰρκτὴν ἀπέφυγα.
Τί μοῦ πιέζει τώρα τὴν ἀναπνοήν;
ὁ τρόμος τί δηλοῖ; ὁ ἀκατάσχετος;
ἢ εἶνε τοῦτο ρῆγος ἐπιθυμιῶν

συντόνων ; "Οχι, φόβος εἶνε βέβαια.
 Ὀλόκληραν ἡμέραν ἐπερίμενα
 μὲ τὴν Μαρίνα μυστικὴν συνέντευξιν,
 τί νὰ τὴν εἶπω ἐσκεπτόμην, καὶ μὲ τί
 τ' ἀγέρωχόν της νὰ ἐλκύσω φρόνημα,
 νὰ τὴν καλέσω πῶς τῆς Μόσχας ἔνασσαν.
 Ἀλλὰ ἐπέστ' ἡ ὥρα, κ' ἐλησμόνησα
 τὰ πάντα, δὲν εὐρίσκω τί νὰ τὴν εἰπῶ.
 Συγχύζει ἡ ἀγάπη τὰς ιδέας μου....
 ἀλλὰ ἐφάνη αἴφνης τι ἀκούω θροῦν....
 εἶν' ἀσθενέστερος.... οὐχί, ἀπατηλῆς
 σελήνης εἶνε φῶς, καὶ ὅ,τι ἤκουσα
 τῆς αὔρας ἦτο θροῦς.

Μαρίνα (εἰσέρχεται).

Τσαρέβιτς !

Ψευδοδημήτριος

Εἶν' αὐτή !...

τὸ αἷμά μου ἐπάγη εἰς τὰς φλέβας μου.

Μαρίνα

Δημήτριά, σεῖς εἴσθε ;

Ψευδοδημήτριος

Μαγικὴ φωνή,

γλυκεῖα ! (τὴν πλησιάζει). Ἐπὶ τέλους, εἶσαι σὺ ; εἰπέ,
 Σὲ βλέπω μόνην μετ' ἐμοῦ εἰς τῆς νυκτὸς
 τὴν ἡρεμίαν ; ἡ ἡμέρ' ἀνιαρὰ
 πόσον βραδέως ἔβαινε, πόσον ἀργὰ
 τὸ φέγγος τὸ ἐσπερινὸν ἐσβέννυτο !
 πρὸ πόσης ὥρας εἰς τὰ σκότῃ τῆς νυκτὸς
 σὲ ἐπερίμενα !

Μαρίνα

Αἱ ὥραι φεύγουσι,

καὶ εἶνε ὁ καιρὸς πολῦτιμος. Ἐγὼ
 σοὶ προσδιώρισα ἐδῶ συνέντευξιν
 οὐχὶ ὅπως ἀκούσω λόγους τρυφεροῦς,
 ἐρώτων λόγους. Εἶν' αἱ λέξεις περιτταί.
 Πιστεύω ὅτι ἀγαπᾷς, ἀλλ' ἄκουσε
 μετὰ τοῦ θαλλώδους πεπρωμένου σου
 τοῦ ἀθεθαίου, νὰ ἐνώσω τὴν ἐμὴν

ἀποφασίζω τύχην, διὰ τοῦτο δὲ
 νὰ ἀπαιτήσω δικαιοῦμαι τὸ ἐξῆς.
 Τὰς τῆς ψυχῆς ἐλπίδας σου τὰς μυστικὰς
 νὰ μοὶ ἀποκαλύψῃς τώρα ἀπαιτῶ,
 Δημήτριε, καὶ τοὺς σκοποὺς, τοὺς φόβους σου
 αὐτούς, ἵνα, τὴν χεῖρά μου ἐνώσασα
 μετὰ τῆς σῆς, εἰς τῆς ζωῆς τὸ πέλαγος
 ἀφόβως ἀφεθῶ—οὐχὶ ὡς νήπιον
 τυφλόν, οὐδὲ εἰς ἐλαφροὺς ὑπείκουσα
 συζύγου πόθους,· πηλλοακίς σου ἀπαθής,
 ἀλλ' ὡς ἀξίς σου καθ' ὅλα σύζυγος,
 καὶ τοῦ τῆς Μόσχας ἡγεμόνος συνεργός.

Ψευδοδημήτριος

ὦ! ἄφες με μικρὸν νὰ λησμονήσω καὶ
 τοῦ πεπρωμένου μου τὸ πολυμέριμον,
 Μαρίνα! Σὺ αὐτὴ λησμόνησον ὅτι
 ἐνώπιόν σου βλέπεις βασιλόπαιδα.
 Θεώρει με ὡς ἐραστήν, ὃν σὺ αὐτὴ
 ἐξελέξας, καὶ ὃν ἐν μόνον βλέμμα σου
 εὐδαίμονα καθίστησι· ὦ, ἄκουσον
 ἀγάπης παρακλήσεις, νὰ ἐκφράσω δὲς
 πᾶν ὅ,τι τὴν καρδίαν μου πληροῖ!

Marina

Καιρὸς

δὲν εἶνε τώρα, δούξ. Ἐνῷ βραδύνεις σύ,
 ὁ ζῆλος τῶν ἐταίρων σου ψυχραίνεται.
 Ὅσον παρέρχετ' ὁ καιρὸς, ὁ κίνδυνος,
 αἱ δυσκολίαι πολλαπλασιάζονται.
 Φέρονται ἤδη φῆμαι λίαν ὑποπτὰ,
 τὸ ἐν τὸ νέον ἄλλο διαδέχεται,
 θὰ λάβῃ δὲ τὰ μέτρα του ὁ Γοδουνώφ....

Ψευδοδημήτριος

Τί εἶν' ὁ Γοδουνώφ; εἶνε εἰς χεῖράς του
 ὁ ἔρως σου, ἡ μόνη εὐτυχία μου;
 οὐχί, οὐχί! Ἦδη ἐγὼ μ' ἀπάθειαν
 τὸν θρόνον θεωρῶ, τοῦ κράτους τὴν ἰσχύν.
 Ὁ ἔρως σου.... τί εἶν' ὁ βίος δι' ἐμέ
 ἄνευ αὐτοῦ, καὶ ἡ τῆς δόξης λαμπηδὼν

κ' ἡ δυναστεία ; Εἰς τὴν ἔρημον, ἐντὸς
πτωχῆς καλύβης, στέμμα ἡγεμονικὸν
θὰ ἔχω σέ. Ὁ ἔρως σου....

Μαρίνα

Αἰσχύνου ! Μή,

τὴν ὑψηλὴν, τὴν ἱερὰν ἀποστολὴν
λησμόνει ! Τὸ ἀξίωμα τὸ σόν, ὦ, ναί,
ὀφείλει νὰ σοὶ εἶνε προσφιλέστερον
πάσης χαρᾶς, παντὸς θελγήτρου τῆς ζωῆς.
Ἀδύνατον νὰ τὸ συγκρίνης μ' ἄλλο τι.
Τὴν χεῖρά μου ὅτι τὴν δίδω γνῶριζε
οὐχὶ εἰς ἄνθρωπον παραφερόμενον,
αἰχμάλωτον γενόμενον τοῦ κάλλους μου,
ἀλλ' ἐπισήμως εἰς τοῦ μωσχοθητικοῦ
τὴν δίδω θρόνου τὸν διάδοχον, κ' ὑπὸ
τῆς τύχης φυλαχθέντα βασιλόπαιδα.

Ψευδοδημήτριος

Μαρίνα θελκτική, μὴ μὲ βασάνιζε,
μὴ λέγε ὅτι τὸ ἐμὸν ἀξίωμα,
οὐχὶ δ' ἐμέ ἐξέλεξας. Μαρίνα ! σὺ
πόσον πληγώνεις τὴν καρδίαν μ' ἀγνοεῖς.
Καὶ πῶς ! ἔάν ὦ ! φοβερὰ ὑπόνοια !
Εἰπέ· ἐάν τὸ πεπρωμένον τὸ τυφλὸν
βασιλικὴν δὲν ὠρίζε μοι γέννησιν,
τοῦ Ἰωάννου ἂν δὲν ἦμην ὁ υἱός,
αὐτὸ τὸ πρό πολλοῦ καιροῦ λησμονηθὲν
μειράκιον, θὰ μὲ ἡγάπας τότε ; πῶς ;

Μαρίνα

Σὺ εἶσαι ὁ Δημήτριος καὶ ἄλλος τις
ἀδύνατον νὰ ἦσαι. Εἶν' ἀδύνατον
νὰ ἀγαπήσω ἕτερον ἐγώ.

Ψευδοδημήτριος

Ἀρκεῖ !

Δὲν θέλω νὰ μοιράσω μὲ νεκρὸν ἐγὼ
καρδίαν εἰς αὐτὸν ἀνήκουσαν. Οὐχί,
δὲν προσποιῶμαι πλέον· τὴν ἀλήθειαν
θὰ εἶπω πᾶσαν. Εἴξευρε λοιπὸν αὐτό.
Ἀπώλετ' ὁ Δημήτριός σου πρό πολλοῦ,

Ὁ τάφος τὸν καλύπτει — καὶ δὲν θ' ἀναστῇ.
 Νὰ μάθης δὲ ἐπιθυμεῖς τίς εἰμ' ἐγώ ;
 Ἴδου σοὶ λέγω· εἶμαι μοναχὸς πτωχός.
 Βαρύως φέρων τὸν μοναστικὸν ζυγόν,
 τὸ τολμηρόν μου ἐσοφίσθην σχέδιον,
 θαῦμα ἠτοίμαζα τῷ κόσμῳ — τέλος δὲ
 ἐκ τοῦ κελλίου ἐδραπέτευσά, εἰς τὰ
 χωρία ἔφθασα τὰ ταραχοποιὰ
 τῆς Οὐκρανίας, ἱππασίαν ἔμαθα,
 ξιφομαχίαν, ἦλθα πρὸς ὑμᾶς ἐδῶ,
 Δημήτριος ἐκλήθην, καὶ ἠπάτησα
 τοὺς ἀνοήτους Πολωνούς. Τί λέγεις σύ,
 ἀγέρωχε Μαρίνα ; Σ' εὐηρέστησεν
 ἡ ἀποκάλυψίς μου αὕτη ; σιωπᾶς ;

Μαρίνα

ὦ αἶσχος ! συμφορά !

(σιγή).

Ψευδοδημήτριος (καθ' ἑαυτόν).

Ποῦ μέ παρέσυρε

τοῦ πείσματος ὁρμή ! Τὴν εὐτυχίαν μου
 ἦν μετὰ τόσα βάσανα ἀπῆλαυσα,
 ἴσως κατέστρεψα διὰ παντός. Τρελλὸς
 ἐγώ, τί ἔπραξα ; (μεγαλοφώνως) Τὸ βλέπω, μάλιστα,
 σοὶ φέρει αἶσχος ἔρως, ὅχι δουκικός.
 Τὴν ὀλεθρίαν λέξιν ρίψε με λοιπόν.
 Τώρα κρατεῖς τὴν τύχην μου εἰς χεῖράς σου.
 Προσμένω· ἀποφάσισε (γονυπετεῖ).

Μαρίνα

Ἐγέρθητι,

ὦ λαοπλάνε δυστυχῇ ! Μήπως φροναῖς
 νὰ προσελκύσης διὰ γονυκλισιῶν
 φιλόδοξον καρδίαν ὅπως τὴν ἐμήν,
 ὥς ἤθελε συμβῇ μέ εὐπιστόν τινα
 καὶ ἀσθενῇ νεάνιδα ; Λανθάνεσαι,
 ὦ φίλε. Εἰς τοὺς πόδας μου εἶδα ἐγὼ
 ἱππότας εὐγενεῖς καὶ κόμητας, ἀλλὰ
 τὰς παρακλήσεις των ψυχρῶς ἀπέκρουσα
 οὐχὶ ὅπως φυγάδα μοναχόν....

Ψευδοδημήτριος (ἐγείρεται).

ὦ, μὴ

περιφρονήσης πλάνον νεαρόν. Αὐτὸς
εἰς τὴν ψυχὴν του κρύπτει ἴσως ἀρετὰς
τοῦ μοσχοβητικοῦ ἀξίας θρόνου, καὶ
τῆς σῆς χειρὸς τῆς πολυτίμου

Μαρίνα

Βέβαια

καλὸς δι' ἄτιμον ἀγχόνην, προπετή!

Ψευδοδημήτριος

Ναί, πταίω· ὑπ' ἀλαζονείας ἐπαρθεῖς
Θεὸν καὶ βασιλεῖς ἐγὼ ἡπιάτων, καὶ
τὸν κόσμον κατεγέλων, πλὴν Μαρίνα, σὺ
δὲν πρέπει νὰ μ' ἐλέγχῃς· σοῦ ἐνώπιον
ἀθῶος εἶμαι. Ὅχι, ν' ἀπατήσω σέ
δὲν μ' ἦτο δυνατόν· σὺ ἦσο δι' ἐμέ
ἡ μόνη ἀγιότης, πρὸ αὐτῆς δ' ἐγὼ
δὲν ἤθελα τολμήσῃ νὰ προσποιηθῶ
Ἔρως ζηλότυπος, τυφλός, μόνος αὐτός
τὰ πάντα νὰ σοὶ εἴπω μὲ ἡνάγκασε.

Μαρίνα

Μὲ τί καυχᾶται ὁ παράφρων, εἶδατε ;
Τὴν ἀποκάλυψίν σου τίς ἀπήτησε ;
Ἄν τέλος σὺ, ἀλήτης δίχως ὄνομα,
ν' ἀποτυφλώσῃς θαυμασίως ἰσχυσας
δύο λαούς, ὀφείλεις τ' ὀλιγώτερον
νὰ γείνης τώρα ἀξίας αὐτῆς σου τῆς
ἐπιτυχίας, καὶ τὴν τολμηρὰν αὐτὴν
ἀπάτην σου νὰ τὴν ἐξασφαλίσῃς μὲ
μυστήριον ἐπίμονον, βαθύτατον
αἰώνιον. Εἰπέ, δύναμ' ἐγὼ εἰς σέ
νὰ ἀφοσιωθῶ ; δύναμ' ἐγὼ ποτέ,
τὸ γένος λησμονήσασα, καὶ τὴν αἰδῶ
τὴν τῆς παρθένου, μὲ τὸ πεπρωμένον σου
τὴν τύχην νὰ ἐνώσω τὴν ἐμήν, ἀφοῦ
μ' ἀπλότητα τοιαύτην, μὲ κουφόνοιαν
ἀποκαλύπτεις σὺ τὴν καταισχύνην σου ;
Ὡμίλησεν ἐξ ἔρωτος ! Ἄλλ' ἀπορῶ

πῶς δὲν ἀπεκκλύφθης μέχρι σήμερον
εἰς τὸν πατέρα ἐκ φιλίας, ἢ ἀπὸ
χαρὰν ἐνώπιον τοῦ βασιλέως μας,
ἢ πρὸ τοῦ Βισνιεβέτζκη τοῦ κυρίου σου
ἐκ ζήλου ὑπηρετικοῦ φερόμενος.

Ψευδοδημήτριος

Ὁρκίζομαί σοι ὅτι τῆς καρδίας μου
σὺ μόνη τὴν ἐμολογίαν ἱσχυσας
νὰ ἀποσπάσης. Σοὶ ὁρκίζομαι ὅτι
οὐδέποτε εὐδαμοῦ, οὐδ' ὑπὸ τὴν ροπὴν
μεθυστικοῦ ποτοῦ μέσῳ εὐωχιῶν,
οὐδ' εἰς οἰκαιοτάτην συνδιάλεξιν,
οὐδὲ ὑπὸ τὴν μάχαιραν ἂν εὐρεθῶ
ἢ ὑπὸ τὰς βασάνους, θέλ' ἡ γλῶσσά μου
προδώσῃ τὰ μεγάλα ταῦτα μυστικά.

Μαρίνα

Ὁμνύεις σύ, νὰ σὲ πιστεύσω δὲ ἐγὼ
ὁρεῖλω. ὦ, πιστεύω, ἀλλὰ λέγε μοι,
νὰ ζῆς, εἰς τί ὁμνύεις; Μὴ εἰς τοῦ Θεοῦ
τὸ ὄνομα, ὡς εὐλαβὴς θετὸς υἱὸς
τῶν Ἰησουϊτῶν; ἢ μὴ ὁρκίζεσαι
εἰς τὴν τιμὴν σου, ὡς ἱππότης εὐγενής,
εἴτε εἰς τὸν βασιλικὸν σου πιθανόν
τὸν λόγον μόνον, ὡς υἱὸς Καισάρων; Πῶς;

Ψευδοδημήτριος (ὑπερηφάνως).

Τοῦ Τρομεροῦ τὸ φάσμα μ' υἱοθέτησε,
Δημήτριον μ' ὠνόμασ' ἀπ' τὸ μνημα,
περὶ ἐμὲ τὰ ἔθνη ἐπανέστησε
καὶ τὸν Βορίς μοι ὥρισεν ὡς θυμᾶ.
Τσαρέβιτς εἶμαι. Φθάνει. Εἶνε αἵσχος μου
νὰ ἔρπω πρὸ ὑπερηφάνου Πολωνῆς.
Χαῖρε διὰ παντός· αἱ περιπέτειαι
αἱματηροῦ πολέμου, καὶ αἱ μέριμναι
τοῦ πεπρωμένου μου αἱ πολυποίκιλαι
τοῦ ἔρωτος τὴν θλίψιν νὰ σιγάσωτιν
ἐλπίζω. Ναί, ὦ, πόσον θέλω σὲ μισῇ
ὅταν παρέλθῃ ἡ ἐπαίσχυντος αὐτὴ
τοῦ πάθους ἑξαψίς. Τώρα ἀπέρχομαι,

ὄλεθρος δ' ἐν Ρωσσίᾳ εἴτε στέφανος
 προσμένει μου τὴν κεφαλὴν, τὸν θάνατον
 νὰ εὕρω μέλλω εἰς ἀγῶνα τίμιον,
 ἢ ὡς κακοῦργος δημοσίᾳ, φίλη μου
 δὲν θὰ μοὶ ἦσαι, καὶ τὸ πεπρωμένον μου
 δὲν θὰ μοιράσῃς μετ' ἐμοῦ, πλὴν πιθανόν
 νὰ λυπηθῇς τὴν τύχην ἣν ἀπέκρουσας.

Μαρίνα

Ἄν ὅμως τὸν αὐθάδη σου φανακισμόν
 εἰς πάντας φανερώσω πρότερον ἐγώ;

Ψευδοδημήτριος

Μὴ ὅτι σὲ φοβοῦμαι πιθανὸν φρονεῖς;
 καὶ ὅτι κόρην πολωνὴν πλειότερον
 πιστεύουν, παρὰ ρώσσον βασιλόπαιδα;
 Μάθε λοιπὸν ὅτι οὔτε ὁ βασιλεὺς
 οὔτε ὁ πάπας, οὔτ' οἱ ἄρχοντες περὶ
 τῆς ἀληθείας σκέπτονται τῶν λόγων μου.
 Δημήτριος ἢ ὄχι—ἀδιαφοροῦν.
 Πλὴν τοῦ πολέμου καὶ τῶν διαιρέσεων
 ἡ πρόφασις τυγχάνω, μόνον δὲ αὐτὸ
 τοῖς χρησιμεύει, τὴν δ' ἀντάρτιδα ἐσὲ
 νὰ σιωπήσῃς θ' ἀναγκάσουν, πίστευσε
 ὑγείαινε.

Μαρίνα

Τσαρέβιτς, πρόσμεινε. Ἄνδρὸς
 ἀκούω τέλος πάντων λόγους, καὶ οὐχὶ
 παιδίου. Οὗτοι, δούξ, μὲ διαλλάττουσι;
 πρὸς σέ. Τὴν ἄφρονά σου λησμονῶ ἑρμῆν,
 κ' ἐκ νέου βλέπω τὸν Δημήτριον. Ἀλλὰ
 ν' ἀκούσῃς χρεωστεῖς ἐπείγει ὁ καιρὸς!

Ἐγέρθητι, μὴ βράδυνε πλειότερον,

 ὁδήγησ' ὅσον τάχος τὰ συντάγματα
 κατὰ τῆς Μόσχας, τὸ Κρεμλῖνον κένωσον,
 ἀνάβηθι τὸν θρόνον — τότε στείλ' ἐμοὶ
 τοῦ γάμου πρεσβευτήν· πλὴν μάρτυς ὁ Θεός,
 πρὶν εἰς τοῦ θρόνου τὰς βαθμίδας στηριχθῇ
 ὁ ποῦς σου, πρὶν δὲ ὑπὸ αὐτῷ ἐκθρονισθῇ

ὁ Γοδουνώφ, δὲν θέλω λόγους ἔρωτος
ἀκούσῃ. (ἀπέρχεται).

Ψευδοδημήτριος

Ὅχι! μ' εἶνε ἐλαφρότερον
νὰ μάχωμαι μετὰ τοῦ Γοδουνώφ, ἢ καὶ
νὰ πανουργῶ μ' Ἰησουίτην αὐλικόν,
παρὰ νὰ ἔχω μὲ γυναῖκα. Νὰ χαθοῦν.
Ἀπηύδῃσα· συγχέει καὶ λοξοδρομεῖ,
ὑπούλως ἔρπει, φεύγει ὀλισθαίνουσα
ἐκ τῶν χειρῶν, συρίζει ἀπειλητικῶς
καὶ δάκνει — Ὅφρις, ἔφρις!... Δὲν εἶχ' ἄδικον
νὰ τρέμω· παρ' ὀλίγον μὲ κατέστρεψε.
Πλὴν φθάνει· ἐκστρατεύω αὖριον πρωΐ.

ΤΑ ΔΙΘΟΥΑΝΙΚΑ ΣΥΝΟΡΑ

(1064, 16 Ὀκτωβρίου).

Ο ΔΟΥΣ ΚΟΥΡΠΕΚΗ ΚΑΙ Ο ΨΕΥΔΟΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΕΦΙΠΠΟΙ.

Τὰ τάγματα πλησιάζουσι τὰ σύνορα.

Κούρπσκη (προελαύνων).

Ἰδοῦ, ἰδοῦ αὐτά, τὰ σύνορα ἰδοῦ
τὰ ρωσσικά! Ρωσσί' ἀγία! ὦ πατρίς!
σὸς εἶμαι! Μετ' ἀποστροφῆς τῆς ξένης γῆς
τὴν κόνιν ἐκτινάσσω· πίνω ἄπληστα
ἀέρα νέον· εἶν' ἐμός, τοῦ γένους μου!
Ἡὺφράνθη τώρα ἡ ψυχὴ σου, πάτερ μου,
καὶ τὰ λησμονησμένα θὰ σκιρτήσωσιν
ὅσῃ σου ἐκ χαρᾶς ἐντὸς τοῦ τάφου σου!
Ἡ κληρονομικὴ μας σπάθη ἤστραψεν
ἐκ νέου, σπάθη ἐνδοξος — τὸ φόβητρον
τοῦ ζοφεροῦ Καζάν, ἡ σπάθη ἡ καλὴ —
τῶν Τσάρων ὑπηρέτις τῶν Μοσχοβιτῶν!
Ἦδ' ὑπὲρ τῶν βωμῶν τῆς θὰ ἀγωνισθῇ,
ὑπὲρ τοῦ Τσάρου τοῦ ἐλπιδοφόρου τῆς!

Ψευδοδημήτριος (ἐλαύνει ἡρέμα καὶ κεκυφώς).

Πόσον εὐδαίμων εἶνε! πῶς ἀπὸ χαρὰν

καὶ δόξαν ἐξηγέρθη ἡ ἀγνὴ αὐτοῦ
 ψυχὴ ! ὦ πόσον σὲ ζηλεύω, ἥρως μου !
 Τοῦ Κούρπσκ' υἱός, ἐν ἔξορί' ἀνατραφεὶς,
 εἰς λήθην παραδούς τὰ ἀδικήματα
 ὅσα ὑπέφερ' ὁ πατήρ, τὸ πταῖσμά του
 ἐξαγοράσας, νῦν παρασκευάζεσαι
 τὸ αἷμά σου νὰ χύσῃς ὑπὲρ τοῦ υἱοῦ
 τοῦ Ἰωάννου, νὰ ἐπαναφέρῃς δὲ
 εἰς τὴν πατρίδα ἡγεμόνα νόμιμον
 Νὰ ᾗσαι ὄντως πρέπει ὅλως εὐθυμος.

Κούρπσκη

Πλὴν διατί νὰ μὴν ᾗς' εὐθυμος καὶ σύ ;
 Ἰδού την, ἡ Ρωσσία μας· ἀνήκ' εἰς σέ,
 Τσαρέβιτζ· αἱ καρδίαι τῶν ἀνθρώπων σου
 σὲ ἀναμένουσιν ἐκεῖ, ἡ Μόσχα σου,
 τὸ σὸν Κρεμλῆνον, πᾶν τὸ Κράτος σου.

Ψευδοδημήτριος

ὦ Κούρπσκη ! θέλει ρεῦσῃ αἷμα ρωσσικόν !
 Ὑπὲρ τοῦ Τσάρου σεῖς ἐξιφουλκήσατε,
 ἀθῶοι εἰσθε, ἀλλ' ἐγὼ σᾶς ὁδηγῶ
 κατ' ἀδελφῶν· ἐκάλεσα Λιθουανούς
 κατὰ τῶν ρώσων· τὴν ὁδὸν τὴν ἱερὰν
 δεικνύω τοῖς ἐχθροῖς τὴν ἄγουσαν εἰς τὴν
 ωραίαν Μόσχαν ! Τὸ ἀμάρτημά μου πλὴν
 ὅς πέσῃ ὅχι ἐπ' ἐμέ, ἀλλ' ἐπὶ σέ,
 Βορίς, βασιλοκτόνε ! ἄγωμεν ἐμπρός !

Κούρπσκη

Ἐμπρός ! ἐμπρός ! καὶ συμφορὰ τῷ Γοδουνῶφ ;

(Προχωροῦσι. Τὰ τάγματα διαβαίνουνσι τὰ σύνορα).

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ ΤΟΥ ΤΣΑΡΟΥ.

Ο ΤΣΑΡΟΣ. Ο ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ ΚΑΙ ΒΟΓΙΑΡΟΙ.

Ὁ Τσάρος

Εἶδατ' ἐκεῖ ; Ἀργὸς καλόγηρος, φυγὰς,
 εὐθύνει ἐναντίον μας ὁρδὰς ληστῶν
 καὶ νὰ μᾶς γράφῃ ἀπειλὰς τολμᾷ ! Ἀρκεῖ,

εἶν' ὦρα τὸν τρελλὸν γὰρ σωφρονήσωμεν.
 Σὺ, Τρουβετσκόη, σὺ, Βασμάνωφ, ἄγετε·
 οἱ ἀρχηγοὶ χρειάζονται βοήθειαν
 οἱ πρόθυμοί μου. Τὸ Τσερνίγοβ σήμερον
 πολιορκεῖται ὑπὸ τοῦ στασιαστοῦ.
 Σώσατε πόλιν καὶ πολίτας.

Βασμάνωφ

Βασιλεῦ,

πρὶν ἀπὸ τοῦδε μῆνας τρεῖς παρέλθωσι,
 περὶ τοῦ λαοπλάνου δὲν θὰ γίνεταί·
 οὔτε καὶ λόγος· θὰ τὸν ὑδηγήσωμεν
 εἰς Μόσχαν, ὡς θηρίον διαπόντιον
 ἐντὸς κλωβίου σιδηροῦ. Ὡς μάρτυρα
 ἐπικαλοῦμαι τὸν Θεόν.

(Ἀπέρχεται μετὰ τοῦ Τρουβετσκόη)

Ὁ Τσάρος

Ὁ Σουηδὸς

μονάρχης διὰ τῶν ἀντιπροσώπων του
 προτείνει συμμαχίαν, ἀλλὰ εἰς ἡμᾶς
 βοήθει' ἄλλοτρίαν δὲν ἀναγκαιοῖ.
 Ἀρκοῦσιν οἱ ὀπλῖται οἱ ἡμέτεροι
 ἐν' ἀποκρούσῃσι προδότας καὶ ἐχθρόν.
 Ἡρνήθην.

Ἀκουσον, Σκελκάλωφ! Νὰ σταλοῦν
 διαταγαὶ παντοῦ τοῖς ἀρχηγοῖς, ὅπως
 ἱππεύσωσι, καί, ὡς τὸ πάλ' ἐθίζετο,
 εἰς τὸν στρατὸν ἀνθρώπους ἀποστείλωσιν.
 Ἐπίσης γ' ἀποσπάσωσιν ἐκ τῶν μονῶν
 τοὺς ἐν αὐταῖς ὑπηρετοῦντας. Ἀλλοτε,
 ὅτε ἠπείλει τὴν πατρίδα συμφορά,
 οἱ μαναχοὶ ἐμάχοντο αὐθόρμητοι·
 πλὴν τώρα γὰρ ταράζωμεν δὲν θέλομεν
 αὐτούς· ἅς δέωνται ὑπὲρ ἡμῶν. Αὕτη
 τοῦ Τσάρου εἶνε ἡ διαταγή, καὶ τῶν
 βογιάρων ἡ ἀπόφασις. Ἄς λύσωμεν
 σπουδαῖον τώρα ζήτημα. Γινώσχετε
 τὰς φήμας ἅς ὁ λαοπλάνος ἔσπειρε
 δολίως. Πανταχοῦ σταλεῖς ἐπιστολαὶ

ὑπόνοιαν καὶ ταραχὴν διέδωσαν.

Ἐπὶ τῶν πλατειῶν ἐπαναστατικός
κυκλοφορεῖ ψιθυρισμός, τὰ πνεύματα
εἰσὶν ἡρεθισμένα—νὰ ψυχράνωμεν
αὐτὰ ἀνάγκη Νὰ προλάβω ἤθελα
πεινάς, πλὴν πῶς ;— τῶρ' ὅς ἀποφασίσωμεν.
Σὺ πρῶτος, πάτερ ἅγιε, γνωμάτευσον.

Πατριάρχης

Εὐλογητὸς ὁ Ὑψιστος, ὁ ἐμβαλὼν
ἐλέους πνεῦμα, πράου τε ὑπομονῆς
ἐν σοί, μεγάλε βασιλεῦ ! Τὸν ὀλεθρον
δὲν θέλεις τοῦ ἁμαρτωλοῦ, καὶ ἥσυχος
προσμένεις ἕως οὗ παρέλθ' ἡ πλάνη. Ναί,
θὰ λείψῃ αὕτη, θέλει δὲ ὁ ἥλιος
τῆς αἰωνίου ἀληθείας, ἅπαντας
φωτίσῃ.

Ὁ πιστὸς σου ὁ προσκυνητής,
τῶν κοσμικῶν πραγμάτων ἄσοφος κριτής,
τολμᾷ τὴν γνώμην του νὰ δώσῃ σήμερον.
Υἱὸς δαιμόνων, μονάχος καθαιρεθείς,
ἐπ' ἔκρατος, κατώρθωσε νὰ ἐκληρωθῇ
παρ' ὅλων ὡς ἐκεῖνος ὁ Δημήτριος.
Μὲ τ' ὄνομα τοῦ βασιλόπαιδος αὐτοῦ
ὡς μέ φελόνιον κλαπέν, ἀναίσχυντα
περιεβλήθη· πλὴν νὰ τ' ἀποσπάσῃ τις
ἄρκεϊ καὶ διὰ τὴν γυμνότητα αὐτοῦ
κατησχυμμένος θέλει μείνῃ.

Ὁ Θεός

αὐτὸς μᾶς χορηγεῖ τὸ μέσον. Γίνωσκε,
ὦ βασιλεῦ, πρὸ ἑξ ἐτῶν, τὴν ἐποχὴν
καθ' ἣν ὁ Κύριος ἡμῶν ὡς Καίσαρα
σ' ὑψόγησε—ἐνεφανίσθη εἰς ἐμέ
μίαν φοράν, ἐσπέραν, εἰς ἀπλοῦς βοσκός,
πρεσβύτερος θαλερός, καὶ μοι ἐγνώρισε
θαυμάσιον μυστήριον. «Τὴν ὄρασιν
ἀπώλεσα», μέ εἶπε, αἰς τὴν πρώτην μου
νεότητα, κ' ἔκτετε μ' ἦσαν ἄγνωστοι
ἡ νύξ καὶ ἡ ἡμέρα μέχρι γήρατος.

Ἄνωφελῇ ἀπέβαινον τὰ βότανα
καὶ ὅλοι οἱ ἀπόκρυφοι ψιθυρισμοί.

Ἐπορευόμην μάτην εἰς προσκύνησιν
θαυματουργῶν ἁγίων καὶ ἄνωφελῶς
ἀντλῶν ἐξ ἱερῶν πηγῶν, ἐρράντιζα
μ' ἁγίασμα τὰ σκοτεινὰ μου ὄμματα—
δὲν μ' ἔστειλεν ὁ Κύριος τὴν ἴασιν.

Ἐν τέλει ἀπηλπίσθην καὶ τὸ σκότος μου
μ' ἐγένετο οἰκεῖον, καὶ καθ' ὕπνους δὲ
νὰ βλέπω ἔπαυσ' ἀντικείμενα γνωστά,
ἤχους δὲ μόνον ἤκουσα κοιμώμενος.

Μίαν φοράν, βαθέως ὕπνωττα, ὅτε
ἀκούω νὰ μοὶ λέγῃ παιδικὴ φωνή·

Ἐγείρου, γέρον, καὶ εἰς Οὐγλιτζ ἄπελθε,
εἰς τῆς Μεταμορφώσεως τὸ τέμενος,
ἐκεῖ ἐπὶ τοῦ τάφου μου δεήθητι,
εἰν' ἐλεήμων ὁ Θεός — καὶ τὴν ἐμὴν
σοὶ δίδω ἄφεςιν. Ἀλλὰ σύ, τίς εἶσαι;
ἠρώτησα ἐγὼ τὴν παιδικὴν φωνήν.

Ὁ βασιλόπαις εἰμι ὁ Δημήτριος.

Ὁ βασιλεὺς τῶν οὐρανῶν μὲ ἔταξεν
εἰς τῶν ἀγγέλων τὴν χορείαν, τῶρα δὲ
μέγας εἰμι θαυματουργός. Πορεύθητι,
ὦ γέρον! — Ἀφυπνίσθην, καὶ καθ' ἑαυτὸν
ἐσκέφθην. Πιθανόν, τρώντι, ὁ Θεός
νὰ μοὶ δωρῇται θεραπείαν ὀψιμον-
θ' ἀναχωρήσω — Ἐπεχείρησα μακρὰν
πορείαν. Καὶ ἰδοὺ εἰς Οὐγλιτζ ἔφθασα,
εἰς τὴν ἁγίαν ἔρχομαι μητρόπολιν,
τῆς θείας ἀκροῶμαι λειτουργίας, καὶ
θερμῶς κατανυγείς, κλαίω γλυκύτατα,
ἐπὶ τοσοῦτον, ὥσανεὶ ἡ τύφλωσις
ἐκ τῶν ὀμμάτων μου μ' αὐτὰ τὰ δάκρυα
ἐξέρρει. Ὅτε δὲ ἤρχισ' ὁ λαός
τῆς ἐκκλησίας νὰ ἐξέρχεται, στραφεὶς
πρὸς τὸν μικρόν μου, εἶπα ἑγγενον: Ἰβάν,
ὁδήγησέ με εἰς τοῦ βασιλόπαιδος
τοῦ Δημητρίου τὸ μνημεῖον. Καὶ ὁ παῖς
τομοσ ις'. Ἰανουάριος.

μ' ὠδήγησε — καὶ ἄρα πρὸ τοῦ μνήματος
ταπεινοφώνως δέησιν κατηύθυνα,
ἠνοιχθησαν οἱ ὀφθαλμοί μου, εἶδα δὲ
καὶ τοῦ Θεοῦ τὸν κόσμον, καὶ τὸν ἔγγονον,
καὶ τὸ μικρὸν μνημεῖον». Ταῦτα, βασιλεῦ,
ἐκεῖνος ὁ πρεσβύτερος μ' ἀνεχοίνωσε.

(Γενικὴ σύγχυσις. Διαρχοῦντος τοῦ λόγου, ὁ Βορίς σπογγίζει ἐκ
διαλειμμάτων τὸ πρόσωπον διὰ ρινόμακτρον).

Εἰς Οὐγγιτζ τότε ἔστειλα ἐπίτηδες,
καὶ ἐφημίσθη ὅτι πάσχοντες πολλοὶ
ἐπὶ τοῦ τάφου τοῦ παιδὸς ἐθεραπεύοντο.
Ἰδοὺ τὲ συμβουλεύω : Νὰ μεταφερθεῖν
εἰς τὸ Κρεμλίνον τ' ἅγια του λείψανα,
καὶ εἰς τοῦ Ἀρχαγγέλου τὴν μητρόπολιν
ν' ἀποτεθεῖν. Ὁ κόσμος θέλει καθαρὰ
τὸν δόλον ἰδῇ τότε τοῦ κακοποιοῦ
τοῦ δυσσεβοῦς, καὶ τῶν δαιμόνων ἡ ἰσχὺς
ὡς κόνις παρευθὺς ἀφανισθῆσεται.

• (σιγή).

Δοῦξ Σοβιακη

Τὰς τοῦ Ὑψίστου τρίβους, πάτερ ἅγιε,
τίς εἶδε ; Δέν ἐδόθη εἰς ἐμέ αὐτὸν
νὰ κρίνω. Εἰς νηπίου λείψανα Αὐτὸς
νὰ δώσῃ δύναται ὕπνον αἰώνιον
καὶ δύναμιν θαυματουργόν. Ἀρμόζει πλὴν
μὲ ἐπιμέλειαν νὰ ἐξετάσωμεν
καὶ μὲ ἀπάθειαν τὰ φημιζόμενα.
Ἄλλ' εἶνε φρόνιμον εἰς μίαν ἐποχὴν
τοσοῦτον παραχώδῃ, νὰ σκεπτιώμεθα
περὶ μεγάλης τόσοι ὑποθέσεως ;
Δέν θέλουν εἶπῃ ὅτι αὐθαδῶς ἡμεῖς
εἰς ὑποθέσεις κοσμικὰς λαμβάνομεν
ὡς ὅπλα μας τὰ ἱερά ; Οἱ ἄνθρωποι
καὶ ἤδη ἀνοήτως ταλαντεύονται,
καὶ θορυβώδεις συζητήσεις φέρονται.
Εἶν' ἄκαιρον τὸν κόσμον νὰ ταραξώμεν
διὰ καινοτομίας οὕτω σοβαρὰς,
ἀπρόσδοκῆτος.

Βλέπ' ὁ ἴδιος ἐγώ,
 ἀνάγκη εἶνε πάντως γὰρ ἐξαλειφθῆ,
 ὅ,τι διέδωκεν ὁ ψευδομοναχός,
 πρὸς τοῦτο πλήν εἶν' ἄλλα μέσ' ἀπλούστερα.
 Ἄν εὐδοκήσης ὕθεν, βασιλεῦ, ἐγὼ
 εἰς τὴν πλατείαν φαίνομαι, τὰ πνεύματα
 τὰ ἐξημμένα κατευνάζω, καὶ εἰς φῶς
 τὸν τοῦ ἀλήτου φέρω δόλον.

Ὁ Τσάρος

Συναινῶ!

Δέσποτα πατριάρχα, σὲ παρακαλῶ
 γὰρ ἔλθης σήμερον εἰς τὰ ἀνάκτορα·
 ἀνάγκη εἶνε γὰρ συνομιλήσωμεν.

(Ἀπέρχεται, καὶ σὺν αὐτῷ πάντες οἱ βογιάρροι)

Εἷς βογιάρρος (ταπεινοφώνως πρὸς ἕτερον).

Τοῦ ἡγεμόνος εἶδες τὴν ὠχρότητα,
 καὶ πόσον ὁ ἰδρῶς τὸν περιέλουε;

Δεύτερος

Τοὺς ὀφθαλμούς μου γὰρ ὑψὸς ὁμολογῶ
 δὲν ἀπετόλμων, οὔτε ν' ἀναπνεύσω κἄν
 ἐτόλμησα, οὐχὶ γὰρ κινηθῶ μικρόν.

Πρῶτος

Καὶ ὅμως τί λαμπρὰ ἀπὴλλαξεν αὐτὸν
 ὁ δοῦξ ἐκ τῆς ἀμνηχανίας. Εὐγέ του!

ΚΟΙΛΑΣ ΠΑΡΑ ΤΟ ΒΟΡΕΙΟΝ ΝΟΒΓΟΡΟΔ

(1604, 21 Δεκεμβρίου)

Μάχη

Πολεμισταὶ (τρέχουσιν ἐν ἀταξίᾳ).

Δυστυχία! δυστυχία! ὁ Τσαρέβιτς! εἰ πολλοὶ!
 Νά τοὺς! Νά τοὺς!

(Εἰσέρχονται οἱ λοχαγοὶ Μαρζερὲτ καὶ Βάρτερ Ρόζεν).

Μαρζερὲτ

Ποῦ; ποῦ; Allons.... φύγετε πίσα!

Εἰς τῶν φυγάδων

Πίσα γὰρ γενῆς, ἔν σ' ἀρέσῃ, σκυλόφραγκα.

Μαρζερέτ

Quoi ? Quoi ?

Ἴτερος

Κῆά ! Κῆά ! Σ' ἀρέσει ἐσένα βάρβακα ξενόμερε, νὰ κοάζης ἐναντίον τοῦ ρώσου Τσαρέβιτς, ἡμεῖς ὁμῶς, βλέπεις, εἴμαστε ὀρθόδοξοι.

Μαρζερέτ

Qu'est-ce à dire ὀρτόντοξον ; Διαβολάνθρωποι, maudite canaille ! mordieu ἀγαπητέ, σέ βεβαιῶ, λυσσῶ. Νομίζει κανεὶς ὅτι δὲν ἔχουν χέρια νὰ κτυποῦν, ἀλλὰ μόνον πόδας διὰ νὰ φεύγουν.

Ρόζεν

Τί ἐντροπή !

Μαρζερέτ

Ventre saint-gris ! Δὲν σαλεύω πλέον ἀπ' ἐδῶ. Ἀφοῦ τὸ κρασί τρέχει ἄς τὸ πιούμεε. Τί λέγετε, ἀγαπητέ ;

Ρόζεν

Ἔχετε δίκαιον.

Μαρζερέτ

Διάβολε, κτυποῦνται στὰ γερὰ ! Αὐτὸς ὁ διάβολος ὁ ψευδώνυμος, ὡς ὀνομάζεται, εἶνε γενναῖος πρώτης τάξεως.

Ρόζεν

Ja.

Μαρζερέτ

Κύτταξε λοιπόν ! ἡ μάχη ἀρχίζει εἰς τὰ ὀπίσθια τοῦ ἐχθροῦ. Φαίνεται ὁ ἀνδρεῖος Βασμάνωφ νὰ ἔκαμεν ἔξοδον.

Ρόζεν

Τὸ πιστεύω.

(Εἰσέρχονται γερμανοί).

Μαρζερέτ

Ἄ, ἄ ! Ἴδου οἱ γερμανοὶ μας. Κύριοι ! Ἀγαπητέ μου, εἰπήτέ τους νὰ συνταχθοῦν καί, διάβολε, ἄς προσβάλωμεν !

Ρόζεν

Πολὺ καλὰ. Halte !

(Οἱ γερμανοὶ συντάσσονται).

Marche !

Γερμανοὶ (ἔρχονται).

Ὁ Θεὸς βοηθός !

(Μάχη· οἱ ρῶσοι φεύγουσιν ἐκ νέου).

Πολωνοὶ

Νίκη ! νίκη ! Δόξα εἰς τὸν Τσάρον Δημήτριον !

Δημήτριος (ἔφιππος).

Σημάνετε ὑποχώρησιν! Ἐνικήσαμεν. Ἀρκεῖ.

Φεισθῆτε τοῦ ρωσικοῦ αἵματος. Ὑποχώρησις!

(Σαλπίζουσι· κροτοῦσι τὰ τύμπανα)

Π. Α. Ἀξιότης

Ο ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΟΣ

Μετὰ τὴν ἰατρικὴν ἡ γλωσσολογία εἶνε ἀναμφιδόλως ἡ κοινότερον διαδεδομένη ἐπιστήμη τὴν σήμερον. Ὅπως δὲν ὑπάρχει χωρίον ὅσον καὶ ἂν εἶνε μικρόν, δὲν ὑπάρχει κύκλος ὅσον στενόν καὶ ἂν τὸν φαντασθῇτε, ὅπου νὰ μὴν εὐρίσκετε ἓνα ἰατρόν, ἓνα δηλ. παρέχοντα ἀφειδῶς καὶ μὲ τὸ αὐθεντικώτερον ὕψος ἰατρικᾶς συμβουλᾶς, «σὰς πονεῖ τὸ στομάχι σας; ραπανάκια νὰ τρῶτε»· «κουνιοῦνται τὰ δόντια σας; νὰ κόβετε τὰ νύχια σας κάθε δευτέρα».

Ἀπαράλλακτα δὲν ὑπάρχει ὄμιλος ἀνθρώπων ὅσονδήποτε μικρὸς καὶ οἷας δὴποτε κοινωνικῆς τάξεως, ὅπου νὰ μὴ, ἀπαντᾷτε ἓνα γλωσσολόγον· ἓνα δηλ. ὁ ὁποῖος νὰ καταγίνεται εἰς ἐτυμολογίας, νὰ ἐνδιαφέρεται διὰ τὴν γλῶσσαν καὶ νὰ ἔχῃ λύση ὀριστικῶς τὸ μεταξὺ δημώδους καὶ καθαρευούσης πολύκροτον ζήτημα.

Μοῦ συνέβη πολλάκις, ἐνῶ περιπατοῦσα ἀμέριμνος εἰς τὴν δροσερὰν παραλίαν ἢ τὴν εὐώδη ἐξοχὴν ἢ ἐνῶ σκεπτικὸς ἐδιδόν τι εἰς σύντροφον, τὸν ὅποιον ἐνόμιζον ἐχέφρονα, ὅστις τοῦλάχιστον μέχρις ὥρας οὐδὲν εἶχε δείξῃ ὑποπτὸν σημεῖον, νὰ τὸν ἴδω αἴφνης σβαρευόμενον, λαμβάνοντα παράδοξον θυμωσοφίας ἔκφρασιν καὶ ἐρωτῶντά με «πόθεν παράγεται ἡ Βαράσσοβα;» «Τί λέξεις εἶνε τὸ γιαβροῦμ γιαβρουμάκα τσάκα φαριάκα, ποῦ λένε τὰ παιδιὰ; εἶνε Σανσκριτικά; ἀνήκουν εἰς τὸν Ἰνδογερμανικὸν ἢ τὸν Σημιτικὸν κλάδον;...» καὶ ὁ ἄνθρωπος νὰ εἶνε τυχὸν ἔμπορος, κτηματίας, δικηγόρος ἢ καὶ πλούσιος. Εἰς αὐτὴν λοιπὸν τὴν πανελλήνιον ἐπιδημίαν ὀφείλω εἰς μίαν παρεξήγησιν τὴν ὁποίαν ἐσχάτως ἔπαθον, καὶ ἡ ὁποία μοῦ φανεται δὲν στερεῖται ἐνδιαφέροντος.

Τρώγομεν συνήθως εἰς ἓν μικρὸν ξενοδοχεῖον, τὸ ὅποιον ἤμποροῦσε ἀρμοδίως νὰ ὀνομασθῇ: «Διεθνὲς ξενοδοχεῖον». Εἶνε ἀληθὲς ὅτι φέρει ἐπὶ τῆς θύρας τεραστίαν χρωματιστὴν πινακίδα, ἐφ' ἧς διὰ σκιερῶν καὶ πολυχρῶμων γραμμάτων φαίνεται ἡ ἐπιγραφὴ γεγραμμένη γράμμασιν Ἑλληνικοῖς, Τουρκικοῖς καὶ Γαλλικοῖς οὕτω·